

การนำเสนอรายการกีฬาของช่องสื่อโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV

The Sport Programs Presentation of SMM TV Cable Channel.

วรพจน์ อัสวพงษ์โชติ *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจวิธีการวางกรอบรูปแบบรายการและการประกอบสร้างเนื้อหากีฬาที่นำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ รวมถึงวิเคราะห์ลักษณะการใช้เทคนิคโทรทัศน์ในการสร้างอรรถรสให้แก่ผู้ชม โดยผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหากีฬา 3 ประเภท ได้แก่ ฟุตบอลมวยไทย และวอลเลย์บอล ที่ออกอากาศทางช่อง SMM TV ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงมีนาคม 2557 รวมทั้งหมด 12 รายการ เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอรายการกีฬาของช่อง SMM TV มีการจัดวางกรอบรูปแบบ และประกอบสร้างเนื้อหารายการในรายการต่าง ๆ นั้น จะมีหัวข้อข่าว ประเด็นข่าว เนื้อหารายการที่เป็นหลักในแต่ละวันเหมือนกัน จะต่างกันในเรื่องหัวข้อที่ปลีกย่อยเท่านั้น และองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ ผู้ดำเนินรายการ ซึ่งให้สาระความรู้ด้านกีฬา และกระตุ้นเร้าให้เกิดอรรถรสแก่ผู้ชม

สำหรับรูปแบบและวิธีการนำเสนอ นั้น ผู้วิจัยพบว่าสถานีโทรทัศน์ SMM TV มีรูปแบบการนำเสนอแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ซึ่งแต่ละรายการมีวิธีนำเสนอ ที่เหมือนและแตกต่างกัน คือ (1) รายการถ่ายทอดสดใช้ผู้บรรยายที่มีทักษะในการนำเสนอ น่าเชื่อถือ สอดคล้องกับภาพที่ปรากฏรายการ (2) ถ่ายทอดบันทึกการแข่งขันก็จะนำช่วงที่เกมมีความตื่นเต้นมานำเสนอและความกระชับและสนุกตื่นเต้นแม้ว่าการแข่งขันจะจบไปแล้ว (3) รายการนิตยสารจะนำข่าวสาร เรื่องราว เนื้อหา ที่เป็นสาระสำคัญต่างๆ ออกมาให้กระจ่างชัดเจน สร้างความเข้าใจกับเนื้อหาที่นำเสนอ และในขณะเดียวกันก็ปรุงแต่งให้เกิดความสนุกสนานในการรับชม ด้วยการใช้เทคนิคภาพ มุมกล้อง เทคนิคการบรรยายในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ กับน้ำเสียงที่กระตุ้นเร้าอารมณ์

Abstract

The study based on qualitative research. The main purpose is understanding and comprehending of framing and assembling television about sport contents. Moreover, It analyzes the use of media techniques in creating audiences' pleasure. There are twelve programs of SMM TV channel in February and March 2014 which contained the content of football, volleyball and Thai boxing were selected for textual analysis.

* วรพจน์ อัสวพงษ์โชติ

บัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

The results from the study reveal that sport programs have combined the natural characteristics that have the major headlines and topics in common, but it is different in minor headlines. In addition, modulator is a role that is important to convey entertainment and make pleasure by using the correct knowledge, creative skills, good communication.

The technique for present of the station of SMM TV that offers three formats on the channel: (1) Live broadcasts of the games, (2)Tape broadcasts of the games (3) Magazine. These aforementioned formats varied in content. Live broadcasts of the games used presenters or modulators who have more skills to present entertainment and reliable. Tape broadcasts of the games choose excite of parts to present, although games do endless. The last one is magazine program. The public contents and issues are clear and radiant for news, stories and any topics. These make to understand how to present and show content, meanwhile the audiences get entertainment, funny, knowledge and education for watching with technique, nice graphic, technical shooting, or narrative technique with gentle tune.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะที่สื่อโทรทัศน์มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางเลือกใหม่ๆ ให้กับผู้รับสารกล่าวคือนอกจากจะมีสถานีโทรทัศน์ที่รับส่งแบบไม่เสียค่าสมาชิก (Free TV) จำนวน 6 สถานี คือ ช่อง 3, ช่อง 5, ช่อง 7, ช่อง 9, ช่อง NBT, ช่อง Thai PBS ยังมีระบบบอกรับสมาชิกหรือเคเบิลทีวี เป็นช่องทางเลือกให้กับประชาชนผู้รับสารทั่วไปซึ่งมีทั้งแบบเสียรายเดือน และไม่เสียรายเดือน เพราะ

ในโลกปัจจุบันมีเรื่องราวต่างๆ มากมายเกิดขึ้นทั่วโลก เหตุการณ์สำคัญต่างๆ ข่าวสารต่างๆ เกิดขึ้นแทบทุกนาที ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ศาสนาและวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้ก็จะล้วนมีกลุ่มคนผู้ที่ต้องการทราบความเคลื่อนไหวเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะทางอยู่ตลอดเวลาเฉกเช่นเดียวกับข่าวสารทางด้านวงการกีฬา สื่อมวลชนก็นำเสนอให้กับสาธารณชนได้ทราบเหมือนกับข่าวทั่วไป และมีคนจำนวนมากที่สนใจในข่าวสารของวงการกีฬาเหมือนกันกับข่าวสารประเภทอื่นๆ ก็จะเลือกเสพหรือติดตามสื่อเฉพาะทางของเขาเหล่านั้นผ่านทางสื่อโทรทัศน์ดาวเทียมที่มีข่าวสารครบถ้วนกว่าช่องฟรีทีวีปกติทั่วไป

การแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ เกิดขึ้นมากมายจากทุกมุมโลกซึ่งเราจะทราบผลและบทสรุปการแข่งขันรายการกีฬาเหล่านี้ได้จากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ สื่อประเภทโทรทัศน์ก็เป็นหนึ่งในสื่อมวลชนแขนงหนึ่งและได้นำเสนอรายการกีฬาต่างๆ ให้กับผู้ชมได้รับทราบเรื่องราวซึ่งผู้ชมก็มีความแตกต่างหลากหลายออกไป สื่อมวลชนในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญและแสดงบทบาทเสนอข่าวกีฬาขึ้นมากขึ้นก็เนื่องมาจากว่าไม่ว่าจะเป็นภาครัฐบาลหรือเอกชนได้เริ่มหันมาให้ความสำคัญของการกีฬามากกว่าแต่ก่อน และจะพบว่าบรรดาสื่อมวลชนทุกแขนงในประเทศที่พัฒนาแล้ว มักจะเสนอข่าวกีฬาไม่ว่าจะเป็นผลการแข่งขัน การวิเคราะห์เจาะลึก การถ่ายทอดสดการแข่งขันเพราะถือว่ากีฬาเป็นเรื่องของความสนุกสนานเข้าใจง่ายให้ความบันเทิงอีกรูปแบบหนึ่งของสังคม

สำหรับประเทศไทยรายการกีฬาแรกทางโทรทัศน์ ในประเทศไทย เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2498 ซึ่งมีการนำบันทึกภาพการแข่งขันฟุตบอล เอฟเอ คัพ มาออกอากาศในรายการฟุตบอลดารา (Star Soccer) ทุกวันเสาร์ 14.00 น. ทางโทรทัศน์ ช่อง 4 บางขุนพรหม (ศรสวรรค์ ภู่วิจิตร, 2540) ส่วนการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาเริ่มมีขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ.2500

โดยเป็นการถ่ายทอดสดการแข่งขันชมมวยไทยจากเวที ลุมพินี ออกอากาศเป็นประจำทุกวันเสาร์เช่นกัน ตั้งแต่ เวลา 18.30 น. จนกระทั่งจบคู่เอก (สินธุ์ สิทธิรักษ์, 2535) ปัจจุบันในประเทศไทยมีบริษัทที่ทำธุรกิจ เกี่ยวกับสื่อโทรทัศน์ดาวเทียมหลายบริษัทด้วยกันและแต่ละบริษัทก็จะมีสื่อโทรทัศน์ดาวเทียม ช่องที่นำเสนอเรื่องราวของกีฬาโดยตรงมีหลากหลายช่องด้วยกัน ตามตารางต่อไปนี้

ผู้ให้บริการ จานดาวเทียม	ช่องทีวีและกล่องรับสัญญาณ
บริษัท ทริวิชั่นส์ เคเบิล จำกัด	ทรูสปอร์ตช่อง 1-7 ช่องสยามกีฬา TV, ช่องฟุตบอลสยาม TV, ช่องสตาร์ชอคเกอร์ TV
บริษัท จีเอ็มเอ็ม แซท	ช่อง GMM SPORT ONE ช่อง GMM SPORT EXTRA, ช่อง GMM FOOTBALL EXTRA, ช่อง EURO SPORT ช่อง FOX SPORT, ช่อง T-SPORT ช่อง GRAND PRIX ช่อง SMM TV ช่อง STADIUM 1 ถึง 7 ช่อง FOX SPORTS ช่อง FOX SPORTS PLUS HD,
บริษัท ซีทีเอช จำกัด (มหาชน)	ช่อง STAR SPORTS, ช่อง FOX SPORTS NEWS ช่อง FIGHT SPORTS, ช่อง SPORT SPIRIT ช่อง T-SPORT ช่อง GRAND PRIX ช่อง SMM TV
บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน)	ช่อง Sun Channel La Liga ช่อง T-SPORT ช่อง SMM TV

ผู้ให้บริการ จานดาวเทียม	ช่องทีวีและกล่องรับสัญญาณ
บริษัท ไอพีเอ็มทีวี จำกัด	ช่อง Buriram Channel ช่อง MotorSport TV
บริษัท พีเอส ไอ โฮลดิ้ง จำกัด	ช่อง T-SPORT ช่อง GRAND PRIX ช่อง SMM TV

ตารางที่ 1.1 ตารางแสดงช่องรายการกีฬาของจานดาวเทียมและกล่องรับสัญญาณของแต่ละค่าย

ช่อง SMM TV, ช่อง T-SPORT ทั้ง 2 ช่องสามารถรับชมได้มากแพลตฟอร์มที่สุด 4 แพลตฟอร์ม จาก 6 แพลตฟอร์ม เนื่องจากเป็นช่องที่ไม่โดนซื้อลิขสิทธิ์ไปบริษัทผู้ให้บริการใดบริษัทหนึ่งซึ่งช่อง T-SPORT เป็นช่องกีฬาที่ของวงการกีฬาแห่งประเทศไทยที่นำเสนอรายการและข่าวสารกีฬาของวงการกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นหลัก ส่วนช่อง SMM TV เป็นของสยามอินเตอร์มัลติมีเดีย จะมีทีมงานของ เอฟเอ็ม 96.0 สปอร์ตเรดิโอ คลื่นกีฬาอันดับต้นๆของประเทศไทย คอยติดตามข่าวสารวงการกีฬาอย่างใกล้ชิดอีกทั้งยังเป็นบริษัทในเครือของบริษัท สยามสปอร์ต ซินิเคต จำกัด (มหาชน) ทำให้เนื้อหารายการและข่าวสารทางด้านกีฬานั้นหนักแน่นกว่าทางช่อง T-SPORT ด้วยเนื้อหาช่อง SMM TV นำเสนอนั้น ผู้ชมเลือกสนใจมากกว่าทางช่อง T-SPORT อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นการตามติดทีมบอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทย, ข่าวคราวความเคลื่อนไหวของวงการแบดมินตันไทย, ข่าวฟุตบอลทีมชาติไทย เป็นต้น ด้วยรูปแบบเนื้อหา การเลือกจับประเด็นที่ผู้คนสนใจ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาการนำเสนอรายการกีฬาของช่องสื่อโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV เนื่องจากเนื้อหาสาระที่ครบถ้วน และช่องทางการรับชมก็สะดวกกว่าสื่อโทรทัศน์ดาวเทียมช่องอื่นๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดซึ่งปัจจุบันตัวผู้ทำวิจัยเองได้ทำงานด้านกีฬามาแล้ว 6 ปี โดยปัจจุบันเป็นนักจัดรายการวิทยุทางคลื่น FM 97.0 MHz

Football Station ซึ่งเป็นคลื่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับฟุตบอลไทยและกีฬาไทยเป็นหลัก อีกทั้งยังเคยเป็นผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์ช่อง Buriram Channel ออกอากาศทางเครือข่าย I.P.M. ช่อง 69 รวมถึงเคยทำงานให้บริษัท ไทยพรีเมียร์ลีก จำกัด ที่เป็นบริษัทที่จัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก จึงมีความสนใจใคร่รู้วิธีการดำเนินการในการทำงานของทางช่อง SMM TV ซึ่งตัวผู้ทำวิจัยเองก็มีความชื่นชอบเป็นการส่วนตัวกับช่อง SMM TV นี้ และได้ติดตามช่องนี้อยู่บ่อยๆ เนื่องจากมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ หัวข้อข่าวการนำเสนอแตกต่างจากช่องอื่นๆ ที่มุ่งเน้นไปที่กีฬาในประเทศเป็นหลักที่ทางสถานีอื่นไม่ค่อยได้สนใจ เพราะทาง SMM TV ได้ประกาศตัวชัดเจนว่า ทางองค์กรเป็นสถานีข่าวกีฬา 24 ชั่วโมงกว่า 90% ของช่องจะเป็นเนื้อหาทางด้านกีฬาเป็นหลัก ซึ่งสามารถรับชมได้ฟรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษา ลักษณะ หัวข้อข่าว ประเด็นข่าว เนื้อหารายการ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในประเทศ ของ โทรทัศน์ดาวเทียมช่อง SMM TV

(2) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการนำเสนอข่าวและรายการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในประเทศของ โทรทัศน์ดาวเทียมช่อง SMM TV

ปัญหานำการวิจัย

(1) สถานีโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV นำเสนอ หัวข้อข่าว ประเด็นข่าว เนื้อหารายการต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกีฬาภายในประเทศอย่างไร

(2) สถานีโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV มีรูปแบบ และวิธีการนำเสนอรายการข่าวและรายการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในประเทศไทยอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

(1) ศึกษารายการกีฬาทางโทรทัศน์ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง SMM TV ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2557

(2) ศึกษาเนื้อหากีฬาประเภททีม ได้แก่ ฟุตบอล วอลเลย์บอล และกีฬาประเภทคนต่อคน ได้แก่ มวยไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

(1) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบเนื้อหารายการกีฬาและเทคนิคทางโทรทัศน์ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ชม

(2) เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบรายการสารบบทั้งด้านอื่นๆ ต่อไปในอนาคต

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยเรื่องการนำเสนอรายการกีฬาของช่องสื่อโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV เป็นการวิเคราะห์การผสมผสานองค์ประกอบต่างๆ ในการประกอบสร้างเนื้อหา และการจัดวางกรอบรูปแบบรายการกีฬาทางโทรทัศน์รวมถึงการใช้เทคนิคทางโทรทัศน์ในรายการกีฬานั้นด้วย โดยจะเป็นการศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาและรูปแบบ คือการวิเคราะห์ตัวบท (Text) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

โดยแหล่งข้อมูลของการวิจัยคือรายการกีฬาที่ออกอากาศทางสื่อโทรทัศน์ดาวเทียมช่อง SMM TV ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2557 ทั้งนี้จำแนกตามลักษณะกีฬาประเภททีม ได้แก่ ฟุตบอล วอลเลย์บอล กีฬาประเภทคนต่อคน ได้แก่ มวยไทย รวมไปถึงการถ่ายทอดสดกีฬาต่างๆ ในช่วงเวลาดังกล่าว

รายการกีฬาฟุตบอล 8 รายการดังนี้

- (1) ถ่ายทอดสดฟุตบอลลีกภูมิภาคดิวิชั่น 2
- (2) ถ่ายทอดสดไทยแลนด์ฟุตซอลลีก
- (3) ถ่ายทอดบันทึกการแข่งขันลีกภูมิภาคดิวิชั่น 2,
- (4) รายการ TOYOTA Thai premier league
- (5) รายการ Let's goal Division 1

- (6) รายการ ตะลุยกแข่ง D2
- (7) รายการ โด๊ะซ่า D2
- (8) รายการ ตะลุยกแดนลูกหนังไทย

รายการมวยไทย 3 รายการดังนี้

- (1) ถ่ายทอดสดมวยสยามอ้อมน้อย
- (2) รายการ คู่มันส์มวยไทย
- (3) รายการ มวยไทยรายวัน

รายการวอลเลย์บอล 1 รายการคือวอลเลย์บอลคอนเนอร์

โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

(1) ข้อมูลจากเว็บบันทึก ผู้วิจัยทำการบันทึกเว็บรายการต่างๆ ที่ได้เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตามวันเวลาออกอากาศในช่วงที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง เมื่อได้ข้อมูลเว็บครบแล้วจึงจัดแบ่งหมวดหมู่ตามประเภทรายการ และประเภทกีฬาเพื่อความสะดวกในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

(2) ข้อมูลจากบุคคล ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในรายการต่างๆ โดยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นแบบเปิดกว้างเพื่อให้ได้ทราบถึงการวางแผนงานของรายการที่เกี่ยวข้องกับรายการที่ทำอยู่ว่ามีแผนงาน วิธีการปฏิบัติงาน การเสนอประเด็นข่าว เนื้อหารายการอย่างไร โดยใช้การบันทึกเว็บและการจดข้อมูลในระหว่างการให้สัมภาษณ์ โดยที่ผู้วิจัยได้แบ่งรายการต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการสัมภาษณ์ดังนี้

- (1) ศิระ ภัทรวรโยธิน ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ SMM TV
- (2) ปราญช์ ไชยคำ รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท สยามอินเตอร์มัลติมีเดีย
- (3) สมบูรณ์ศักดิ์ ม่วงศิริ พิธีกรรายการมวยไทยรายวัน และ คู่มันส์มวยไทย

- (4) ชัยชนะ ทศมี พิธีกรรายการมวยไทยรายวัน และ คู่มันส์มวยไทย
- (5) สุรศักดิ์ พวงทอง ผู้บรรยายบันทึกการแข่งขัน เทปฟุตบอลลีกภูมิภาคดิวิชั่น 2
- (6) ณ์ภูฏ์ ชัยชนประเสริฐ พิธีกรรายการตะลุยกแดนลูกหนังไทย, ผู้บรรยายการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก
- (7) เขาวลิต ย่อมตอน พิธีกรรายการตะลุยกแข่ง D2, ผู้บรรยายการแข่งขันฟุตบอลลีกภูมิภาคดิวิชั่น 2

นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์บุคคลในวงการสื่อกีฬาที่ไม่ได้อยู่ภายในองค์กรของสยามอินเตอร์มัลติมีเดียหรือ SMM TV ให้แสดงทัศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับช่อง SMM TV

- (1) ศรุต วิทวิวัต นักพากย์ฟุตบอลและพิธีกรช่อง SUN CHANNEL, ช่อง 8 และผู้ดำเนินรายการวิทยุ FM 97.0 MHz และ FM 99.0 MHz
- (2) พรชัย อุดมสมพร นักข่าวและคอลัมน์นิสต์นิตยสารมวยคู่
- (3) สุรเดช มั่นวิมล พิธีกรและนักพากย์ฟุตบอลช่อง TRUE VISION และผู้ดำเนินรายการวิทยุ FM 97.0 MHz และ FM 99.0 MHz

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการชมเว็บบันทึกภาพรายการต่างๆ มาประมวลและวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดเรื่องการประกอบสร้างและจัดวางรูปแบบเนื้อหาได้แก่ แนวคิดเรื่องกรอบอ้างอิงในการผลิตตามแนวทางฝึกฝนปฏิบัติงานและแนวคิดเรื่องเทคนิคของผู้ดำเนินรายการรวมถึงแนวคิดเรื่อง การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่อโทรทัศน์โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นสองส่วนใหญ่ ดังนี้

- (1) วิเคราะห์การประกอบสร้างเนื้อหาและจัดวางกรอบรูปแบบรายการกีฬาทางโทรทัศน์ โดยอาศัยแนวความคิดเรื่องกรอบอ้างอิงในการผลิตรายการกีฬาเป็นแนวทาง
- (2) วิเคราะห์วิธีการใช้เทคนิคทางโทรทัศน์ในรายการกีฬา โดยมีกรอบแนวคิดที่ว่าภาพและเสียงที่

ปรากฏในโทรทัศน์ย่อมต้องผ่านกระบวนการทางสื่อด้วยการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการนำเสนอเนื้อหาให้เกิดความน่าสนใจ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- (1) แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์
- (2) แนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าวกีฬาโทรทัศน์
- (3) แนวคิดเรื่องการประกอบการสร้างและจัดวางรูปแบบเนื้อหารายการกีฬาทางโทรทัศน์
- (4) แนวคิดวิเคราะห์ตระกูลรายการกีฬา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรายการกีฬาของช่องสื่อโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะ หัวข้อข่าว ประเด็นข่าว เนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในประเทศของโทรทัศน์ดาวเทียมช่อง SMM TV และเพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการนำเสนอข่าว และรายการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในประเทศของโทรทัศน์ดาวเทียมช่อง SMM TV โดยจำกัดขอบเขตของการศึกษาไว้ที่กีฬา 3 ประเภท คือ ฟุตบอลมวยไทย และ วอลเลย์บอล

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากเทปบันทึกรายการเป็นหลักและข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลทั้งภายในสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV และคนในวงการสื่อกีฬาที่ไม่เกี่ยวข้องกับทางสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการชมเทปบันทึกภาพรายการต่างๆ มาประมวลและวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดเรื่องการประกอบสร้างและจัดวางรูปแบบเนื้อหา โดยแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ 1. วิเคราะห์การประกอบสร้างเนื้อหา และจัดวางกรอบรูปแบบรายการกีฬาทางโทรทัศน์โดยอาศัยแนวความคิดเรื่องกรอบอ้างอิงในการผลิตรายการกีฬาเป็นแนวทาง และ 2. วิเคราะห์วิธีการใช้เทคนิคทางโทรทัศน์ในรายการกีฬา โดยมีกรอบ

แนวคิดว่าภาพและเสียงที่ปรากฏในโทรทัศน์ย่อมต้องผ่านกระบวนการทางสื่อ ด้วยการนำเสนอนเนื้อหาให้เกิดความน่าสนใจ

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลตลอดจนการวิเคราะห์ลักษณะการผลิตรายการสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV ในหัวข้อข่าว ประเด็นข่าว เนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในประเทศตามวัตถุประสงค์นั้น ผู้วิจัยพบว่าทางสถานีจะเลือกหัวข้อ ข่าว ประเด็นข่าว เนื้อหารายการที่อยู่ในความสนใจของผู้ชมในช่วงเวลานั้นเป็นหลักและจะเน้นไปที่ประเด็นที่ทางสถานีมีส่วนร่วมกับรายการนั้นๆ เช่น ข่าวฟุตบอลลีกภูมิภาคและข่าววอลเลย์บอลที่ทางสถานีโทรทัศน์มีการถ่ายทอดสดเป็นประจำ เป็นต้น อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีข่าวหลักระดับประเทศทั้งกีฬาระดับชาติ หรือกีฬาในประเทศที่สำคัญ อาทิ ข่าวฟุตบอลทีมชาติไทย ข่าวฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก เป็นต้น ส่วนรูปแบบและวิธีการนำเสนอข่าวและรายการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในประเทศในการผลิตรายการโทรทัศน์ของทางสถานีจะเป็นไปตามรายละเอียดของงานในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการผลิตรายการ อันได้แก่ หลัก 3P คือ ขั้นตอนเตรียมงาน (Pre-Production) ขั้นตอนผลิตรายการ (Production) และขั้นตอนตัดต่อรายการ (Post-Production)

ขั้นตอนการเตรียมงาน (Pre-Production) กระบวนการผลิตรายการของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV การเตรียมงานในแต่ละวันจะเริ่มจากการวางแผนงานข่าวโดยในแต่ละวันหัวหน้าแผนกข่าวจะทำการคัดเลือกหมายงานและมอบหมายให้ทีมข่าวประกอบด้วยผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และผู้ช่วยช่างภาพไปปฏิบัติหน้าที่งานตามที่กำหนดไว้ ซึ่งการทำหน้าที่ของหัวหน้าแผนกข่าวนี้นี้จะมีแนวคิดเรื่องการประกอบการสร้างและจัดวางรูปแบบเนื้อหารายการกีฬาทางโทรทัศน์โดยที่จะใช้กรอบอ้างอิงในการผลิตรายการกีฬา เป็นหลัก (Frame Of Reference) ไม่ว่าจะเป็นการปรากฏตัวของ

นักกีฬา เหตุการณ์สำคัญต่างๆ ความฉับพลัน ทันใจ และเรื่องราวสำคัญ เป็นต้น หลังจากได้รับมอบหมายงานเป็นขั้นตอนของการสื่อข่าวจากหัวหน้าแผนกแล้ว ขั้นตอนต่อมาผู้สื่อข่าวจะต้องศึกษาข้อมูล ภูมิหลังของงานที่ได้รับมอบหมาย และสื่อสารกับช่างภาพถึงประเด็นที่จะนำเสนอ เพื่อให้ได้ภาพข่าวตรงกับเนื้อหา แล้วจึงเขียนข่าว โดยสามารถใช้ภาษาที่มีสีสัน ตื่นเต้น เร้าใจ ชวนติดตาม (Production) จากนั้นผู้เรียบเรียงข่าวจะคัดเลือกจัดลำดับข่าวที่ได้รับภาพมาจากทีมงานโดยจะพิจารณาถึงคุณค่าและคุณภาพของข่าวอันได้แก่ ความน่าสนใจ, ความรวดเร็วทันเหตุการณ์, ความถูกต้อง, ความเด่นของบุคคลที่เป็นข่าว, ความเป็นกลาง, ความกะทัดรัดชัดเจนก่อนที่จะส่งภาพทั้งหมดเพื่อตัดต่อหรือเตรียมออกอากาศสดในรายการต่อไป(Post- production) โดยที่ในห้องส่งของทางสถานี จะจัดองค์ประกอบของฉากให้มีอัตลักษณ์ของกีฬาแต่ละรายการเข้าไปในแทบจะทุกรายการตามแนวคิดการวิเคราะห์ตระกูลประเภทรายการกีฬา

รายการของทางสถานีโทรทัศน์ SMM TV ยังใช้หลักการวิเคราะห์ตระกูลกีฬาเป็นสร้างอัตลักษณ์ในแต่ละรายการให้ผู้บริโภคหรือผู้รับสารได้รับรู้ที่กำลังรับชมรายการประเภทใดอยู่ การนำความเป็นจริงในเรื่องการกีฬามาถ่ายทอดผ่านสื่อ (mediated) ซึ่งความเป็นจริงนั้นก็ถูกลงรหัสทางสังคมมาก่อนแล้วทำให้เราเข้าใจกฎกติกา ลักษณะการแข่งขัน การแต่งกาย ฯลฯ ของกีฬาชนิดนั้น ๆ และเมื่อนำมาลงรหัสด้วยเทคนิคของโทรทัศน์ ทั้งการจับภาพ การตัดต่อ การพากย์ ก็เกิดเป็นตัวบทใหม่ที่เป็นลักษณะเฉพาะของรายการประเภทนี้ซึ่งผู้รับสารสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ แบบแผนการใช้เทคนิคโทรทัศน์ในการถ่ายทอดเนื้อหาแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน โดยสอดคล้องไปตามกฎกติการูปแบบการเล่นของกีฬานั้นๆ เพื่อนำไปสู่อรรถรสการรับชมกีฬามากที่สุด เพราะมีแนวทางที่เป็นแบบแผนอยู่แล้วแต่ด้วยข้อจำกัดในด้านเงินทุน เทคโนโลยี และ

บุคลากร จึงทำให้การถ่ายทอดกีฬาของทางสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV มีความตื่นตาตื่นใจ ความหลากหลายน้อยกว่าการถ่ายทอดเนื้อหากีฬาของต่างประเทศ โดยวิธีการนำเสนอสรุปได้เป็น 3 รูปแบบ คือ รายการถ่ายทอดสด รายการถ่ายทอดบันทึกการแข่งขัน และ รายการนิตยสาร

อภิปรายผล

จากการศึกษาการวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรายการกีฬาของช่องสื่อโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV ในครั้งนี้พบว่า ช่องโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV นั้นได้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ชมที่ต้องการรับชมรายการประเภทกีฬาเฉพาะกลุ่มได้เป็นอย่างดีเพราะช่องฟรีทีวีในประเทศไทยทั้ง 6 สถานีของประเทศไทยยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ชมกลุ่มนี้ได้ เนื่องจากยังมีรายการเฉพาะกลุ่มที่ยังมีกลุ่มผู้ชมที่ต้องการรับชมรายการกีฬาเฉพาะทางอยู่ อย่างเช่นรายการฟุตบอลในประเทศไทยที่เจาะลึกไปถึงรายการระดับลีกภูมิภาคดิวิชั่น 2 ที่มีผู้ต้องการติดตามข่าวสารหรือชมรายการกีฬาประเภทนี้อยู่เป็นจำนวนมาก รวมไปถึงรายการอย่างวอลเลย์บอลที่ช่องโทรทัศน์ทั้งฟรีทีวีและโทรทัศน์ดาวเทียมช่องอื่นยังนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับวอลเลย์บอลไม่มากเท่าไรนัก ต่างจากช่องโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV ที่มีรายการที่เกี่ยวข้องวอลเลย์บอลอย่างน้อย 5 วันต่อสัปดาห์ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่ารายการของทางสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม SMM TV รายการมีความน่าเชื่อถือเพราะใช้นักข่าวของทางสถานีเป็นผู้ดำเนินรายการเอง แต่กลับขาดความน่าสนใจเพราะนักข่าวของทางสถานีไม่ได้เป็นพิธีกรอาชีพที่ถูกฝึกฝนมาโดยตรง อีกทั้งผู้ดำเนินรายการของทางสถานีเมื่อมีความสามารถมากขึ้นมักจะออกไปอยู่กับองค์กรอื่น รวมถึงโปรดักชั่นที่ยังถูกวิจารณ์ด้านความลำสมัยจากคนในวงการสื่อกีฬาที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- ดิษฐา จำปาแขก. การนำเสนอการแข่งขันฟุตบอลโรคครั้งที่18 ของสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการศึกษามวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550.
- นงนุช ศิริโรจน์. การวิเคราะห์วิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537.
- ศรสุวรรณ ภูวิจิตร. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในชีวิตและผลงานของคุณเอกชัย นพจินดา ในฐานะนักสื่อสารมวลชนด้านกีฬา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
- สนมพร นิยมเฉลิม. กระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542.
- สินิทธิ์ สิทธิรักษ์. กำเนิดโทรทัศน์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2535.

เอกสารออนไลน์

- arjarnRT. ๒๕๕๖. ประวัติโทรทัศน์ในประเทศไทย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.oknation.net/blog/rt201dpu/2009/07/05/entry-2>. 12 ตุลาคม 2556
-